

ABBILDUNGEN

Abb. 1: Burg Pernštejn, Palasansicht von Nordosten (Franz Strüff, 1806).
 Abb. 2: Burg Pernštejn, Palasansicht von Nordosten (Franz Richter, 1824).
 Abb. 3: Burg Pernštejn, nicht vollzogenes Regotisierungsprojekt (August Prokop, vor 1888).

Abb. 4: Gespärrebeispiele von Dachkonstruktionen für verschiedene Spannweiten: a – C. G. Reuß, Anweisung zur Zimmermannskunst, Leipzig 1764 (Reprint Hannover 1989), Tab. II; b – nach F. Šanda, Počátky stavitelství, Praha 1868 (schematische Zeichnungen J. Bláha).

Abb. 5: Fügungsdetails in Kehlbalkendachstühlen mit liegendem Stuhl (F. Šanda, Počátky stavitelství, Praha 1868, S. 78.).

Abb. 6: Burg Pernštejn, Lokalisierung der Dachkonstruktionen nach der gebräuchlichen Bezeichnung einzelner Palasteile: 1 – Mauerspornturm Barborka; 2 – Blitzzimmer (Bleskový pokoj); 3 – Capuzzinerzimmer (Kapucínka); 4 – Grüner Saal; 5 – Brühlzimmer; 6 – Bettenboden; 7 – Palas von Johann II. von Pernštejn; 8 – großer Erker beim Rittersaal; 9 – Rittersaal; 10 – Vorsaal; 11 – Dachstuhl beim Tiroler Hof; 12 – Wohnzimmer (von Schröffel); 13 – Eckwohnzimmer von Schröffel (Zeichnung M. Procházková, 2001).

Abb. 7: Burg Pernštejn, Dachstuhl über dem Blitzzimmer: a – Bindergespärre; b – stehender Stuhl der Längsbindung (Aufnahme und Zeichnung J. Bláha, 2001).

Abb. 8: Burg Pernštejn, Dachstuhl über dem Cappuzinerzimmer: a – Bindergespärre; b – liegender Stuhl der Längsbindung (Aufnahme und Zeichnung J. Bláha, 2001).

Abb. 9: Burg Pernštejn, Dachstuhl über den Schröffelwohnzimmern: a – Bindergespärre; b – stehender Stuhl der Längsbindung (Aufnahme und Zeichnung J. Bláha, 2001).

Abb. 10: Burg Pernštejn, Dachstuhl über dem Eckwohnzimmer von Schröffel: a – Bindergespärre; b – liegender Stuhl der Längsbindung (Aufnahme und Zeichnung J. Bláha, 2001).

Abb. 11: Burg Pernštejn, Dachstuhl über den Schröffelwohnzimmern, Holzverbindungsdetail vom stehenden Stuhl (Foto J. Bláha, 2001).

Abb. 12: Burg Pernštejn, Dachstuhl über dem Bettenboden: a – Bindergespärre mit liegendem Stuhl; b – liegender Stuhl der Längsbindung; c – Bindergespärre mit Stuhlwand; d – Stuhlwand der Längsbindung (Aufnahme und Zeichnung J. Bláha, 2001).

Abb. 13: Burg Pernštejn, Dachstuhl über dem Bettenboden, Holzverbindungsdetail vom liegenden Stuhl (Foto J. Bláha, 2001).

Abb. 14: Burg Pernštejn, Dachstuhl über dem Palas Johann II. von Pernštejn: a – Bindergespärre; b – Längsbindung (Aufnahme und Zeichnung J. Bláha, 2001).

Abb. 15: Burg Pernštejn, Dachwerk über den Sälen im südöstlichen Teil des Palas: a – Bindergespärre mit liegendem Stuhl; b – liegender Stuhl der Längsbindung; c – Ansicht der längsbindenden Stühle (Aufnahme und Zeichnung J. Bláha, 2001).

Abb. 16: Burg Pernštejn, Baudatierung im Dachstuhl über dem Vorsaal (Foto J. Bláha, 2001).

Abb. 17: Burg Pernštejn, Ansicht von Westen (Franz Strüff, 1806).

Abb. 18: Burg Pernštejn, Ansicht von Nordwesten (Franz Richter, 1817?).

Abb. 19: Burg Pernštejn, Ansicht des Palas von Südwesten (Franz Richter, 1822).

Abb. 20: Burg Pernštejn, Ansicht von Nordosten (Franz Adolf Feilhammer, vor 1888 nach dem Gemälde aus dem J. 1557).

(Übersetzung J. Noll)

NÁLEZ RYTINY PODÉLNÉ VAZBY KROVU NA KOSTELE V LOUNKÁCH

MICHAL PANÁČEK

Při zjišťování škod na památkových objektech způsobených povodní v druhé polovině srpna roku 2002 byl na kostele sv. Mikuláše v Lounkách (okres Litoměřice) objeven a zdokumentován zajímavý detail. Do nejvyššího pískovcového štuku pod římsou pultové šikminy odstupnění je na jižním hranolovém opěrném pilíři presbytáře vyryto jednodřevové prutové schéma podélné vazby krovu, typologicky odpovídající pozdně středověkým konstrukcím.¹⁾ Rytina velikosti přibližně 32 × 18 cm je umístěna v západní polovině čelní plochy kvádrů o velikosti 59 × 21 cm. Je provedena poměrně jemně, nepříliš hlubokými zářezy, které jsou již v některých partiích částečně poškozené erozí povrchové vrstvy kamene, kterým je poměrně hrubozrnný pískovec. Na několika místech povrch překrývají drobné zbytky bílého, pravděpodobně vápenného nátěru.

Přes tato poškození rytina zcela jasně zobrazuje minimálně dvě typická a jedno závěrové pole centrální rámové stolice podélné osové vazby krovové konstrukce. Tři věšadlové sloupky plných příčných vazeb, jdoucí až do hřebene střechy, jsou vzájemně propojené asi v polovině své výšky vaznicí nebo rozpěrami. Ztuzení vazby zajišťují velké ondřejské kříže, připojující se ke sloupkům až v jejich vrcholu, takže ke křížení jejich vzpěr dochází až nad poměrně vysoko umístěnou vaznicí (rozpěrami). Dvojice pásků v patách sloupků vynášejí již méně zřetelnou prahovou vaznicí. Drobný zbytek ve východním typickém poli naznačuje i možnou existenci hřebenové vaznice. Závěrové pole zakončuje nárožní krokev. V západní části rytiny můžeme pravděpodobně ještě připustit původní existenci třetího typického pole, jehož sporé zbytky ještě tušíme přes značné poškození povrchu kamene.

Jediný autorovi známý nálezný srovnatelného zobrazení schématu krovu přímo na stavbě publikoval D. Líbal (J. Fajt (ed.), Gotika v západních Čechách (1230 – 1530), díl I., Praha 1995, s. 362). Jde o rudkou kreslené schéma plné příčné vazby krovu se dvěma úrovněmi hambalků, patními vzpěrami a velkým ondřejským křížem na jižní straně lodi kostela sv. Kříže v Újezdě sv. Kříže (okr. Domažlice).

Při pokusu o vysvětlení důvodu vzniku a významu tohoto zajímavého detailu se musíme nejprve podívat na stavební vývoj celé stavby a na podobu jeho dnešní krovové konstrukce. Otázku stavebního vývoje kostela máme poměrně ulehčenu díky nedávnému povrchovému, ale velmi pečlivému stavebnímu průzkumu objektu od PhDr. Pavla Kroupy, provedenému ještě před nepříliš citlivou obnovou vnějších omítek a statickým zajištěním krovu.²⁾ Dle jeho zjištění vznikla původní skoro čtvercová loď o půdorysných rozměrech 9 × 8 m s dnes neznámou podobou presbytáře v první polovině 14. století v souvislosti se stavbou roudnického kláštera a je prací tam vyškoleného nebo s tamějším stylem velmi dobře obeznámeného stavitele.³⁾ Zda byla v té době loď plochostropá, jak naznačují některé indicie v půd-

ním prostoru, nebo jestli již tehdy vznikla dnešní křížová žebrová klenba, není možno bez hloubkového průzkumu rozhodnout. V následné fázi byl odstraněn původní presbytář a na jeho místě mírně excentricky vznikl nový o jednom obdélném příčném poli a pětibokém závěru, zaklenutý křížovou žebrovou klenbou a paprscitým závěrem. Z vnějšku byl presbytář, široký přibližně 7 a dlouhý přibližně 8 m, opatřen celkem pěti jednoduchými hranolovými, jednou odstupněnými opěrnými pilíři s pultovým zakončením. Z pravděpodobně statických důvodů byl nepravidelný opěrný pilíř přistavěn i k jihovýchodnímu nároží lodi. Na severní straně presbytáře byla vybudována nová sakristie. V další, ještě středověké fázi vzniklo velké okno na jižní straně lodi a západní vstupní portál. Snad v rámci těchto stavebních úprav byla i sakristie nahrazena novostavbou v dnešní podobě. Přístavba mohutné západní předsíně a další úpravy přineslo až baroko, v 19. století byly ještě provedeny drobné úpravy.

Dnešní střecha kostela je sedlová, průběžná, se stejnou výškou hřebene nad lodí i nad presbytářem. Přestože jsou krovové konstrukce nad lodí a presbytářem díky jejich odlišným šířkám od sebe odděleny, jejich typologické schéma je shodné. Jedná se o hambalkový krov krokvní soustavy s jednou úrovní hambalků a podélným vázáním masivní ležatou stolicí, složenou v plné příčné vazbě z páru ležatých sloupků, rozpěry a dvojice pásků. Podélné vázání tvoří horní čtyřboká vaznice. Zavětrování ležaté stolice v rovině střechy se u obou konstrukcí liší. Zatímco nad presbytářem jsou to ondrejské kříže spojující sloupky s horní vaznicí, nad lodí jsou to mezilehlé rozpěry doplněné jednoduchými vzpěrami. Nad presbytářem jsou tři plné a dvě mezilehlé vazby spasovány od východu, nad lodí je stejná sestava spasována od západu.

Valná část prvků je plátována jednostranně rybinovitým přeplátováním jištěným dřevěnými hřeby, pouze rozpěry plných příčných vazeb jsou čepované. Zajímavé je, že nad presbytářem jdou pásky ležaté stolice svými pláty přes sloupky až do krokví, ale v opačném směru končí již na

Obr. 1: Lounky (okres Litoměřice), kostel sv. Mikuláše. Celkový pohled od jihozápadu (foto autor, 2002).

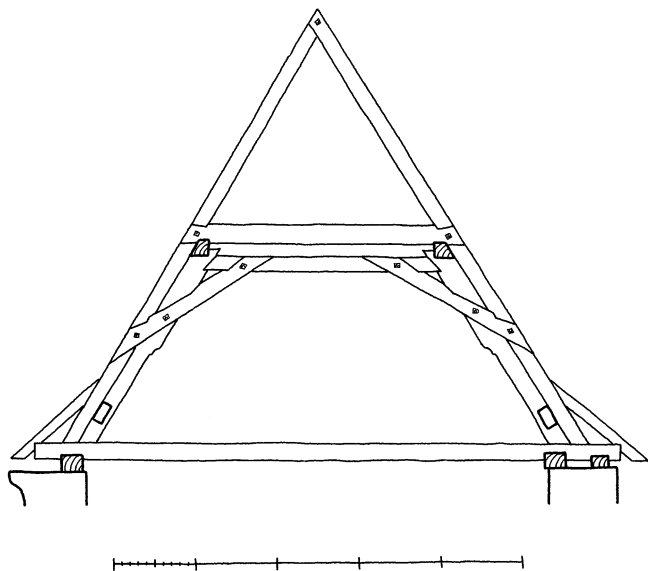

Obr. 2: Lounky, kostel sv. Mikuláše. Jižní opěrný pilíř presbytáře, detail rytiny podélné vazby pozdně středověkého typu krovu. Pohled od jihu (foto autor, 2002).

rozpěře a nejdou až do hambalku, jak by se dalo očekávat.⁴⁾ Nad lodí pásky spojují pouze sloupky s rozpěrou. Sloupky v krovu nad presbytářem mají ozdobně provedený přechod mezi slabší spodní a masivnější horní polovinou dvojitým ústupkem a simou. Tesařským značením jsou trojúhelníčky a jednoduché záseky.

Krov nad presbytářem byl dendrochronologicky datován smýcením použitých stromů na přelomu let 1556/57.⁵⁾

Z výše provedeného popisu je tedy zřejmé, že schéma na rytině neodpovídá dnešní podobě krovu nad presbytářem a že se nalézá na opěrném pilíři, který vznikl zároveň se

Obr. 3: Lounky, kostel sv. Mikuláše, krov presbytáře. Svislý příčný řez, 2. plná příčná vazba od východu. Pohled od východu (kresba autor s použitím zaměření M. Fuchse).

stavbou dnešního presbytáře ve druhé stavební fázi vývoje objektu. Ve své publikované práci P. Kroupa spojil právě dataci typologicky značně pokročilé konstrukce krovu presbytáře s jeho celkovou výstavbou, kterou naopak označil za velmi pozdní projev poměrně tradičních částečně ještě vrcholně gotických forem.⁶⁾ Dle mého názoru však právě nalezená rytina by mohla být řešením tohoto značného rozporu.

Typologické schéma zobrazené na rytině je poměrně jednoduchým příkladem podélného osového vázání, které se u nás poprvé objevuje na samém konci 14. století⁷⁾ a jehož největší rozvoj používání přichází od druhé poloviny 15. století, kdy se tato konstrukce ve standardní podobě s dvěma horizontálními vaznicemi (či rozpěrami), zavětrovaná ondřejskými kříži v jedné nebo více úrovních a často doplněná prahovou vaznicí s dvojicemi pásků, prosazuje v masovém měřítku u monumentálních i drobných staveb.⁸⁾ V této formě se používá až hluboko do 16. století, v dalších variantách až do 17. století.⁹⁾ Naše schéma se této nejobvyklejší variantě vymyká pouze použitím jediné horizontální vaznice (rozpěr) a přece jenom ne úplně průkazně doloženou hřebenovou vaznicí. Podle mého názoru ho proto můžeme do období druhé poloviny 15. a první poloviny 16. století typologicky zařadit.¹⁰⁾

Nabízí se proto varianta, že nalezené schéma je podobou původního krovu, který vznikl při výstavbě nad novým presbytářem. Jeho vznik bychom tak mohli ve větším souladu s jeho architektonickými formami položit hlouběji do minulosti, pravděpodobně někde do průběhu 15. století. Předpokládaná tři typická pole podélné vazby s jedním polem nad závěrem by představovala čtyři příčné plné a tři mezilehlé vazby, které by při rozestupech okolo 1 m, což je obvyklá vzdálenost rozmístění příčných vazeb pozdně středověkých krovů, velmi dobře vyhovovala na délku tohoto presbytáře. Velikost rytiny by v tom případě odpovídala měřítku 1 : 25 a výška krovu by dosahovala okolo 4,5 m.¹¹⁾ K odstranění původního krovu by pak došlo v roce 1556, pravděpodobně s novým kompletním zastřešením celého kostela. Iniciátorem nebo aspoň součástí této akce mohla být zároveň přestavba sakristie.

Možná je však i varianta, že jde o ideový návrh uvažovaného typu krovu při výstavbě presbytáře v polovině 16. století, který však nebyl realizován a byla dána přednost modernější a progresivnější konstrukci, kterou například mohl nabídnout konkurenční dodavatel.¹²⁾ Tato varianta se mi však jeví jako méně pravděpodobná zejména v porovnání se stylovou architektonickou formou presbytáře, stále hojně využívajícího vrcholně gotických prvků.¹³⁾ Typologické zařazení krovu do tehdejší produkce krovových konstrukcí v této oblasti, kde již tehdy předpokládáme prosazování krovů podélně vázaných staršími typy ležatých stolic,¹⁴⁾ jak jim odpovídá dnešní krov presbytáře, však tuto možnost připouští, zároveň ji ale nijak nedokládá.

Zodpovědět otázku vlastního vzniku rytiny je však složitější. Přikláním se však k názoru, že spíše než o přípravný náčrt před rozměření a stavbou krovu se jedná o druhotné zachycení již stojící konstrukce. Jako přípravný náčrt je rytina podle mého soudu příliš hrubá, postrádající detail. Mohla ale vzniknout z neznámého důvodu jako zachycení již stojící konstrukce, buď již při stavbě krovu nebo naopak při jeho snímání v polovině 16. století.

Ale ať již byly okolnosti vzniku tohoto pozoruhodného detailu jakékoliv a my je pravděpodobně nikdy nedokážeme spolehlivě objasnit, tkví jeho význam ve vlastní existenci, která může napomoci k nasměrování možností stavebního vývoje celého objektu. Zároveň dokládá důležitost dokumentace obdobných drobných detailů, které nepovšimnuty mohou nevratně zaniknout při novodobých opravách a rekonstrukcích.¹⁵⁾

POZNÁMKY

- 1) O obdobných konstrukčních nebo stavitelských kresbách nalezených na stavebních prvcích vlastní stavby viz M. Radová – Štiková, O pozdně gotickém plánu presbyteria farního kostela v Szydłowci v Malopolsku, Zprávy památkové péče (dále ZPP), roč. LV, 1995, č. 6, s. 205–207 a M. Brykowska, Druhá fáze rysů ve farním kostele v polském Szydłowci, ZPP, roč. LV, 1995, č. 6, s. 208 nebo J. Žižka, O „stavitelských“ kresbách na průčelích, ZPP, roč. LVI, 1996, č. 1–2, s. 29–30.
- 2) P. Kroupa, Výsledky povrchového stavebního průzkumu kostela sv. Mikuláše v Lounkách, strojopis, 1997 (jedno paré uloženo v archivu SPÚ Ústí nad Labem, signatura 308). Ke stavebnímu vývoji kostela též E. Poche a kol., Umělecké památky Čech 2, K – O, Praha 1978, 314; M. Adámek, Stavební vývoj kostela sv. Mikuláše v Lounkách ve středověku, Vlastivědný sborník Litoměřicko XXV, 1989, s. 47 n.; D. Libal, Katalog gotické architektury v České republice do husitských válek, Praha 2001, s. 243–244.
- 3) Všechny tři poslední jmenované práce v pozn. 2 však považují kostel celkově za starší a jeho vznik kladou již do druhé poloviny 13. století.
- 4) Jedním z charakteristických znaků renesančních typů ležatých stolic jsou právě pásky křížící nejenom sloupky a rozpěry, ale i kroky a hambalek.
- 5) Odběr vzorků PhDr. P. Kroupa 1997, datace ing. J. Kyncl 1998 – znalecký posudek č. 52–04/98.
- 6) P. Kroupa, Průzkumy tří kostelů na Litoměřicku a Slánsku (příspěvek k sakrální architektuře okruhu biskupa Jana IV. z Dražic), Průzkumy památek (dále PP) II/2001, s. 119. Nutno ještě dodat, že posunutím datace výstavby presbytáře do poloviny 16. století došlo ke spojení této stavební etapy s etapou, v níž vzniklo velké jižní okno lodi a její západní portál.
- 7) Zatím nejstarším identifikovaným krovem zavádějícím u nás použití podélné vazby je krov staroměstské mostecké věže, který byl dendrochronologicky datován smýcením dřeva na sklonek 80. let 14. století. Krov je publikován v F. Ostendorf, Die Geschichte des Dachwerks, Leipzig – Berlin 1908 (reprinty 1982 a 1997), s. 242–243.
- 8) Řada příkladů a typologický vývoj viz J. Škabrada, Konstrukce historických staveb, Skriptum ČVUT, Praha 2000, s. 78–87 nebo velmi dobré typologické zařazení v: J. Bláha – J. Hrdlička, Kostel sv. Vojtěcha poblíž Studnic u Telče (K podobě pozdně středověkých krovů na českomoravském pomezí), PP II/1998, s. 99–115.
- 9) Srov. několik krovů z východních Čech publikovaných v J. Svoboda-

vá, Poznatky z dokumentace pozdně renesančního typu krovů ve východních Čechách, ZPP, roč. LVII, 1997, č. 3, s. 83–86.

- 10) Velmi podobné schéma podélné vazby mají např. krovky kostela sv. Mikuláše v Kašperských horách postavené před polovinou 15. století (1439/40 a 1444/45) (*J. Beránek – M. Patrný – J. Záhorka*, SHP, březen 2002), původní podoba krovu kostela sv. Jiljí v Heřmaní, datovaná do druhé poloviny 15. století (*J. Varhaník – J. Noll*, Kostel sv. Jiljí v Heřmaní, PP I/1997, 27–38) nebo krov presbytáře kostela sv. Anny v Libinském Sedle pocházející pravděpodobně z téže doby (*J. Sommer*, Poznámka k průzkumům a dokumentaci historických krovů, in: Dějiny staveb, Plzeň 2001, s. 166). Z větších staveb, stále však zachovávajících velmi podobné schéma podélné vazby centrální rámové stolice můžeme uvést krov sýpky na hradě v Bechyni a krov nad kostelem františkánského kláštera v Kadani, obojí z konce 15. století (*J. Škabrada*, 2000, cit. v pozn. 8, s. 84).
- 11) Při této výšce by sice střecha měla poměrně malý sklon, v případě výšky však může být rytina zkreslená.
- 12) Krov presbytáře vzhledem ke své dataci do 50. let 16. století představuje ve své podobě a zejména některých detailech (pásky končí již na rozpěře) vyspělou konstrukci. Další modernější prvky jako pětiboká horní vaznice nebo prahová vaznice se zde ale ještě neobjevují. Vazné trámy též zůstávají ještě v každé příčné vazbě.
- 13) Tři poslední citované práce v pozn. 2 dokonce kladou vznik nového presbytáře již do sklonku 14. století nebo kolem roku 1400. Pro toto datování by však schéma podélné vazby z rytiny bylo z typologického hlediska a dnešního stavu poznání příbuzných analogií příliš časně.
- 14) Po přelomu let 1526/27 se ležatá stolice objevuje na kostele sv. Vavřince ve Vsi na okrese Liberec (odběr vzorků M. Panáček a J. Bláha, datace T. Kyncl, březen 2002), v roce 1543 ležatá stolice vznikají na zámku v Benešově nad Ploučnicí (*J. Muk*, Historické konstrukce I, skriptum ČVUT, Praha 1996, s. 56). Pro oblast Litoměřicka a Roudnicka předpokládáme rychlé přijetí těchto progresivních stavebních typů krovů v souladu s jejich celkovou kulturní a umělecko-architektonickou vyspělostí. Přestože se soustředěný výzkum krovů v této oblasti teprve rozbíhá, prvním dokladem je datace ležaté stolice nad presbytářem kostela sv. Václava v Křesíně do přelomu let 1537/38 (odběr vzorků M. Panáček, datace T. Kyncl, říjen 2002).
- 15) V našem případě zasáhla asi šťastná náhoda, protože kromě části opěrného pilíře, kde se nachází představovaná rytina, byl celý kostel v nedávné době kompletně nově omítnut.

FUND EINER GRAVIERUNG DES DACHSTUHL AN DEM PRESBYTERIUM DER KIRCHE IN LOUNKY

An der Kirche des hl. Nikolaus in Lounky im Kreis Litoměřice/Leitmeritz wurde im Jahre 2002 ein interessantes Detail entdeckt und dokumentiert. In den obersten Sandsteinstück unter dem Gesims der Pultschräge der Abstufung wurde an dem südlichen prismatischen Stützpfiler des Presbyteriums ein Schema von minimal zwei typischen und einem Abschlussfeld des zentralen Rahmenstuhles des länglichen Achsendachgespärres des Dachstuhles eingraviert, typologisch entspricht es den spätmittelalterlichen Konstruktionen. Das Schema auf der Gravierung entspricht jedoch nicht der heutigen Gestalt des Dachstuhles über dem Presbyterium, der eine Kehlbalkenkonstruktion mit dem liegenden Stuhl hat. Seine Entstehung ist dendrochronologisch durch die Rodung der Bäume zur Wende der Jahre 1556(57) datiert. Es bietet sich deshalb die Variante, dass das gefundene Schema die Gestalt des ursprünglichen Dachstuhles hat, der bei dem Aufbau über dem neuen Presbyterium wahrscheinlich schon im Laufe des 15. Jahrhunderts entstand.

ABBILDUNGEN

Abb. 1: Lounky (Kreis Litoměřice/Leitmeritz), Kirche des hl. Nikolaus. Gesamtansicht von Südwesten (Foto der Autor, 2002).

Abb. 2: Lounky (Kreis Litoměřice/Leitmeritz), Kirche des hl. Nikolaus. Südlicher Stützpfiler des Presbyteriums, Detail der Gravierung des Längsgespärres des spätmittelalterlichen Typus des Dachstuhles. Ansicht von Süden (Foto der Autor, 2002).

Abb. 3: Lounky (Kreis Litoměřice/Leitmeritz), Kirche des hl. Nikolaus, Dachstuhl des Presbyteriums. Senkrechter Querschnitt, 2. volles Queergespärre von Osten (Zeichnung der Autor mit der Verwendung der Vermessung von Dipl.-Ing. Miroslav Fuchs).

(Übersetzung J. Kroupová)

CÍNOVÉ RAKVE ZE ŠPORKOVSKÉ KRYPTY V KUKSU

DAGMAR STARÁ

V posledních letech systematicky probíhající akce zaměřená na restaurování cínových rakví ve šporkovské kryptě v Kuksu přinesla již zajímavé poznatky, i když mohlo být dosud posouzeno pouze pět z těchto posmrtných schránek.

V kostele Nejsvětější Trojice v Kuksu, vysvěceném 20. srpna 1717, vybudoval hrabě František Antonín Špork rodinnou kryptu. Do ní byly postupně uloženy ostatky jeho otce Jana Šporka, dále syna Jana Františka, synovce Jana Antonína, prvorozené dcery Marie Eleonory a konečně samotného hraběte. Popisem těchto pěti nově restaurovaných cínových rakví z rodinné šporkovské krypty a snahou o identifikaci jejich výrobců se budeme v tomto příspěvku zabývat.

Jako první nechal hrabě František Antonín Špork 4. dubna 1712 přenést ještě před vysvěcením kostela Nejsvětější Trojice do nové hrobky ostatky svého otce, zakladatele zdejšího rodu, generála Jana Šporka, zesnulého 6. srpna 1679 v Heřmanově Městci a původně pohřbeného na panství v Lysé nad Labem.

Rakev generála Jana Šporka (1595–1679) sestává ze dvou podélných částí, spodní sloužící k uložení těla zemřelého a ze svrchního víka.¹⁾ Je opatřena osmi kulovitými nohami s plastickými dravčími spáry. Ozdobné reliéfní lišty s rostlinnými motivy a drobnými hlavičkami okřídlených andělů pokrývají veškeré hrany rakve a současně člení obě podélné strany na tři obdélná pole. V jednotlivých polích se střídají reliéfně provedené šporkovský znak bez klenotů a oválný medailon s vojenskými trofeji. Boční pole víka obdobně rozdělená, zdobí plastické okřídlené hlavičky andělů. Vodorovná krycí deska víka rakve je rovněž rozčleněna ozdobnými lištami na tři části. V dolní – v místech nohou zemřelého – je nápisová deska s odlitým šestnáctiřádkovým německým textem:

HIER LIGT DER HOCH VND
WOHL GEBOHRNE HERR HERR
JOHANN DES HEYL ROM REICHS
GRAF VON SPORK HERR DER
HERRSCHAFTEN LISSA,
KONOGET, MESTETZ, GRAD
LITZ MALESCHAV HORZENOWES
ROM: KAYS: MAYT: KRIEGSRATH
GENERAL DER CAVALLERIE
VND OBRISTER ZV ROSS, SO
GESTORBEN DEN VI AVGVSTI
ANNO MDCLXXVIII.

WAS ICH GEWESEN BIN DEM
GAB DER TODT EIN ENDE
BITT LESER DAS ES GOTT ZVR
SELIGKEIT MIR WENDE.